

MEMORANDUM

w sprawie zatrudniania cudzoziemców

z dnia 6 września 2019 roku

PREAMBUŁA

W trosce o prawidłowy i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki, zwracamy się w imieniu niżej podpisanych izb i stowarzyszeń gospodarczych, instytucji otoczenia biznesu i władz samorządowych miast polskich, do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie pilnych działań pozwalających ograniczyć negatywne skutki braku wykwalifikowanych pracowników na polskim rynku pracy.

Deklarujemy pełną współpracę przy przygotowywaniu niezbędnych rozwiązań, a wraz z niniejszym memorandum przekazujemy propozycje zmian w przepisach prawa, propozycje usprawnień w zakresie procedur i pomysły na dobre praktyki.

Zdaniem ekspertów i pracodawców, dopóki rozwój technologii i spowodowany tym wzrost efektywności pracy nie będzie na tyle szybki, że będziemy w stanie uzyskać spodziewane efekty własnymi zasobami, to pracownicy z zagranicy są naszym jedynym wyjściem. Aktualnie cudzoziemcy stanowią już istotny element rynku pracy w Polsce, a dla niektórych branż zatrudnianie cudzoziemców to często jedyny sposób utrzymania ciągłości produkcji i działalności przedsiębiorstw. Dlatego ważne jest, aby procedury i mechanizmy stosowane dotychczas do umiarkowanego napływu cudzoziemców, dostosować do aktualnych – zwiększonych - potrzeb pracodawców i rynku pracy. Odczuwalny brak rąk do pracy występujący szczególnie w ośrodkach wielkomiejskich, zaczyna być poważnym problemem gospodarczym. Jednym z czynników, które mogą mieć wpływ na poprawę tego stanu jest zatrudnianie cudzoziemców, którzy w znaczący sposób wypełniają lukę w deficycie pracowników.

Stabilizowanie rynku pracy jest bardzo ważne dla polskich przedsiębiorców, ale także dla lokalnych wspólnot samorządowych. Pracujący lokalnie cudzoziemcy przyczyniają się do większych dochodów bezpośrednich i pośrednich Państwa, ale i lokalnych wspólnot samorządowych, co jest ogromnie ważne dla stabilności tych finansów. Ważny jest też aspekt społeczny zatrudniania cudzoziemców, nowe relacje społeczne, coraz większe zaangażowanie cudzoziemców w działanie

lokalnych wspólnot. Te korzyści mogą być zachwiane w przypadku trudności z zatrudnianiem cudzoziemców, brakiem stabilności zatrudnienia i w konsekwencji wyprowadzaniem się cudzoziemców do krajów dających większe możliwości. Ucierpią na tym także lokalne społeczności, zarówno ekonomicznie jak i społecznie.

§ 1

PROPOZYCJE ZMIAN W ZAKRESIE PRZEPISÓW PRAWA

1. Wydłużenie okresu zatrudnienia na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 88 z ust. 2 pkt 3 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001 ze zm., dalej jako: Ustawa o promocji zatrudnienia) np. do 12 miesięcy w ciągu kolejnych 18 miesięcy, lub do 18 miesięcy w ciągu kolejnych 24 miesięcy.
2. Ujednolicenie terminów wykonania przez pracodawców obowiązków, o których mowa w art. 88z ust. 13 pkt 1 i pkt 2 Ustawy o promocji zatrudnienia, polegające na wprowadzeniu 7 dniowego terminu dla obu tych obowiązków.
3. Zmodyfikowanie przepisu art. 88z ust. 4 Ustawy o promocji zatrudnienia mające na celu legalizację pracy cudzoziemców po upływie terminu 7 dni roboczych od dnia otrzymania oświadczenia przez powiatowy urząd pracy do czasu jego faktycznego wpisania do ewidencji oświadczeń lub doręczenia decyzji odmownej.
4. Zwolnienie pracodawców i cudzoziemców z obowiązku dołączania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w odniesieniu do zezwoleń na pracę typu A oraz zezwoleń na pobyt, w przypadku, gdy cudzoziemiec przepracował co najmniej 3 miesiące u jednego pracodawcy.
5. Odstąpienie od obowiązku uzyskania nowego zezwolenia na pracę, na pobyt czasowy i pracę, w przypadku zmiany stanowiska pracy cudzoziemca na podstawie zezwolenia na pracę na rzecz tego samego podmiotu powierzającego, jeśli cudzoziemiec nadal będzie wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę i na pełny etat za wynagrodzeniem nie gorszym niż określone w posiadanym zezwoleniu na pracę, pod warunkiem powiadomienia o tym właściwego wojewody w określonym terminie, połączone z uiszczeniem opłaty za nowy okres.
6. Rozszerzenie przypadków zwolnienia od obowiązku wydania nowego zezwolenia na pracę, o których mowa w art. 88f ust. 1a Ustawy o promocji zatrudnienia, o zmianę siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej pracodawcy użytkownika (agencji pracy).[
7. Zwolnienie z potrzeby dołączenia informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w odniesieniu do zezwoleń na pracę typu A oraz zezwoleń na pobyt przy zatrudnieniu cudzoziemców na następujących stanowiskach:

- a. Kierownicy IT – kod: 13300,
  - b. Nauczyciel technologii informatycznych w placówkach pozaszkolnych – kod: 235601,
  - c. Pozostali instruktorzy technologii informatycznych – kod 235690,
  - d. Analityk biznesowy – kod 242112.
8. Zmiana Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 ze zm.) umożliwiająca dzieciom cudzoziemców posiadających w Polsce kartę pobytu ponad 2 lata, rozpoczęcie i kontynuowanie studiów wyższych w Polsce na zasadach jak obywatele polscy, nawet jeśli po osiągnięciu 18. roku życia nie będą już posiadać karty pobytu w celu połączenia się z rodziną.
  9. Uregulowanie możliwości ubiegania się przez cudzoziemców o pobyt czasowy i pracę na terytorium RP, w przypadku, gdy wjechali na terytorium RP deklarując inny cel pobytu niż wykonywanie pracy.
  10. Złagodzenie przesłanek ubiegania się przez cudzoziemców o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej z uwzględnieniem umożliwienia ubiegania się o pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium RP.
  11. Doprecyzowanie przesłanek wydania zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w zakresie art. 114 ust. 1 pkt 5 Ustawy o cudzoziemcach poprzez korektę treści przepisu w taki sposób, by nie pozostawiała wątpliwości interpretacyjnych wojewodów, co do woli ustawodawcy.
  12. Skrócenie okresu nieprzerwanego pobytu cudzoziemca na terytorium RP wymaganego do uzyskania zezwolenia na pobyt stały na terytorium RP.
  13. Zapewnienie cudzoziemcom możliwości umówienia wizyty w konsulatach RP w celu złożenia wniosku o wydanie wizy typ C lub D w racjonalnym terminie.
  14. Wprowadzenie obowiązku szczegółowego uzasadnienia pierwszej decyzji o odmowie udzielenia cudzoziemcowi wizy przez konsula RP.
  15. Wprowadzenie nowego rodzaju wizy krajowej, wydawanej w celu wykonywania pracy na terytorium RP przez cudzoziemców posiadających wysokie kwalifikacje.

§2

PROPOZYCJE USPRAWNIENÍ W ZAKRESIE PROCEDURY

1. Utworzenie listy zawodów lub rozszerzenie listy państw, których obywatele mogą pracować w Polsce na podstawie oświadczenia m.in. o państwa azjatyckie np. Indie, Bangladesz.
2. Wydłużenie okresu, na jaki rejestrowane jest oświadczenie o powierzeniu wykonania pracy z 6 do 18 miesięcy.

3. Wprowadzenie terminu 7 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt i pracę, na umieszczenie w dokumencie podróży odcisku stempla legalizacyjnego.
4. Zwolnienie agencji pracy tymczasowej z konieczności uzyskania nowego zezwolenia na pracę w przypadku zmiany pracodawcy użytkownika – o ile warunki pracy cudzoziemca nie ulegną zmianie.
5. Zwiększenie liczby miejsc na egzamin językowy na poziomie B1 wymagane do uzyskania statusu rezydenta długoterminowego UE.
6. Zmiana w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca oraz wpisu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, w zakresie § 5 i § 7 ust. 10 poprzez usankcjonowanie możliwości składania dokumentów związanych z powierzeniem pracy na podstawie oświadczenia drogą elektroniczną.
7. Weryfikacja dokumentów cudzoziemców posiadających wysokie kwalifikacje w placówkach konsularnych RP podczas wydawania wiz pracowniczych oraz wdrożenie uproszczonej procedury uzyskania Niebieskich Kart UE w Polsce.
8. Wprowadzenie procedury cyklicznego monitorowania rynku pracy na poziomie krajowym, celem aktualizacji zawodów ujętych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców oraz na poziomie wojewódzkim.
9. Wprowadzenie zmian kompetencyjnych, polegających na przeniesieniu zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na pracę cudzoziemców w ramach publicznych służb zatrudnienia (odciążenie urzędów wojewódzkich – 16 jednostek, większe zaangażowanie urzędów pracy - 340 jednostek). W nawiązaniu do tej propozycji, sugeruje się przekazanie środków z opłat za zezwolenia do samorządów celem wsparcia urzędów pracy. Pozwoli to na stworzenie w urzędach dodatkowych etatów i zapewnienie wsparcia technicznego potrzebnego do sprawnej obsługi procedur związanych z legalizacją zatrudnienia cudzoziemców.
10. Alternatywnie do propozycji określonej w ust. 9 powyżej sugeruje się zapewnienie wzrostu ilości kadry urzędniczej w urzędach wojewódzkich – wydziałach spraw obywatelskich i cudzoziemców, proporcjonalnie do wzrostu ilości wniosków składanych w tychże urzędach przez cudzoziemców i podmioty powierzające wykonywanie pracy cudzoziemcom.
11. Alternatywnie do propozycji określonej w ust. 9 powyżej, sugeruje się umożliwienie dostępu do bazy danych bezrobotnych wojewodzie wydającym zezwolenie na pracę. Tylko w przypadku, gdyby w tej bazie znajdowali się bezrobotni adekwatni na stanowisko zgłoszone przez pracodawcę, dokumenty przekazywane byłyby do urzędu pracy celem przeprowadzenia procedury rekrutacji. W pozostałych przypadkach wojewoda sam weryfikowałby fakt możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy na lokalnym rynku pracy, bez konieczności pozyskiwania opinii innego urzędu.
12. Skrócenie terminów ustawowych określających czas wydania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy do 7 dni, wobec faktu, iż system rejestracji bezrobotnych jest w pełni z informatyzowany.

13. Zwiększenie możliwości zatrudniania cudzoziemców w oparciu o oświadczenia, o których mowa w art. 87 ust. 3 oraz art. 88z ustawy o promocji zatrudnienia, poprzez rozszerzenie wykazu państw wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie państw, do których obywateli stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, albo poprzez wydanie rozporządzenia określającego zawody, w których cudzoziemcy będący obywatelami państw innych niż dotychczas określone w przepisach, mogą wykonywać pracę bez zezwolenia na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanego do ewidencji oświadczeń.
14. Zmiana treści adnotacji „dostęp do rynku pracy” umieszczanej w karcie pobytu, aby treść adnotacji w karcie pobytu uwzględniała cel pobytu cudzoziemca, będący podstawą udzielenia mu zezwolenia pobytowego oraz różnice w dostępie do rynku pracy z tego wynikające.
15. Uproszczenie i usprawnienie procedur uznawania kwalifikacji i doświadczenia zawodowego nabytego poza terytorium RP.

§3

DOBRE PRAKTYKI

1. Wprowadzenie jednolitych wytycznych we wszystkich urzędach w zakresie listy dokumentów, które należy dołączyć do wniosków o zezwolenie na pracę oraz zezwolenie na pobyt i pracę.
2. Wdrożenie szkoleń dla pracodawców z legalnego zatrudniania cudzoziemców oraz nowelizacji przepisów, organizowanych przez urzędy wojewódzkie we współpracy z powiatowymi urzędami pracy (na wzór Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego).
3. Wdrożenie jednolitego systemu do rezerwacji wizyt, wypełnienia wniosków i śledzenia statusów wniosków pobytowych w całej Polsce (na wzór systemu w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim.).
4. Wdrożenie jednolitego systemu komputerowego pozwalającego na składanie i procesowanie wniosków o pobyt czasowy, stały, rezydenta długoterminowego UE i obywatela UE w formie elektronicznej.
5. Połączenie i rozwój systemów teleinformatycznych urzędów wojewódzkich i urzędów pracy oraz organów, jak np. Straży Granicznej, Policji i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w celu ograniczenia, lub likwidacji wymiany listownej korespondencji w formie papierowej pomiędzy urzędami i organami.
6. Zawiadamianie o wszczęciu postępowania (z danymi o numerze sprawy i danymi do śledzenia postępowania lub z kontaktami do osoby prowadzącej postępowanie) przy złożeniu wniosków pobytowych (na wzór Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego).
7. Kontakt telefoniczny z obcokrajowcami i / lub przedstawicielami firm ich reprezentujących od strony urzędu (na wzór Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego).

8. Alternatywny sposób umówienia się na wizytę w celu złożenia wniosków pobytowych w sytuacjach pilnych (na wzór Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego - mailowa prośba lub przyjmowanie wniosków bez kolejki po godzinie 14.00)
9. Zorganizowanie pomocy w wypełnianiu wniosków pobytowych w urzędach wojewódzkich i porady legalizacyjne (na wzór Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego - infolinia, wolontariusze i praktykanci).
10. Ułatwienie stronie postępowania administracyjnego w sprawach legalizacji pobytu i pracy cudzoziemców dostępu do akt sprawy, kontaktu z inspektorem prowadzącym postępowanie i uzyskania informacji na temat stanu postępowania.
11. Stworzenie aplikacji mobilnej do zliczania czasu pobytu w Polsce dla cudzoziemców.

.....
Sebastian Chwedeczko
Prezydent
Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie

.....
Bogusław Kośmider
Zastępca Prezydenta
Miasto Kraków

.....
Sebastian Drzewiecki
Wiceprezes SABRE Polska
ABSL

.....
Jacek Drabik
Dyrektor Kraków & Katowice
American Chamber of Commerce in Poland

.....
Joanna Krzemińska
Wicedyrektor
ASPIRE

.....
Paweł Siwecki
Dyrektor Zarządzający
Brytyjsko-Polska Izba Handlowa

.....
Katarzyna Woszczyzna
Wiceprezes Zarządu
Business Centre Club

.....
Julien Hallier
Członek Rady
Francusko-Polska Izba Gospodarcza

.....
Rafał Marek
Wiceprezes Zarządu
Krakowska Izba Turystyki

.....
Marek Maj
Członek Zarządu
Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan

.....
Jasper Buter
Chairman regionu Kraków
Niderlandzko-Polska Izba Gospodarcza

.....
Agnieszka Szefler
Wiceprezes Zarządu
Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami

.....
Agnieszka Ozubko
Government Affairs
Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa

.....
Michał Stępień
Członek Zarządu
Polsko-Szwajcarska Izba Gospodarcza

.....
Andrzej Drozd
Wiceprezes
Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza

.....
Marek Bolek
Prezes
Stowarzyszenie Budowniczych Domów i Mieszkań

.....
Roland Budnik
Dyrektor Gdańskiego Urzędu Pracy

.....
Michał Olszewski
Wiceprezydent

Miasto Gdańsk

Miasto Stołeczne Warszawa